

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

**І. О. ІРТИЩЕВА, М. В. ФАТЄЄВ,
Н. П. ТУБАЛЬЦЕВА**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з вивчення дисципліни
«Державне та регіональне управління»
для спеціальності 073 «Менеджмент»**

Рекомендовано Методичною радою НУК



ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2021

УДК 352/354(076)

I-77

Автори: І. О. Іртищева, д-р екон. наук, професор;
М. В. Фатєєв, канд. екон. наук, професор;
Н. П. Тубальцева, канд. екон. наук, доцент

Рецензент О. П. Гурченков, канд. екон. наук, професор

Рекомендовано Методичною радою НУК

Іртищева І. О.

I-77 Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Державне та регіональне управління» для спеціальності 073 «Менеджмент» / І. О. Іртищева, М. В. Фатєєв, Н. П. Тубальцева. – Миколаїв : НУК, 2021. – 28 с.

Методичні вказівки призначені для проведення практичних занять з курсу «Комунальне господарство та енергетика населених місць» студентами спеціальності «Теплоенергетика». На практичних заняттях обговорюється матеріал, викладений на лекціях, проводиться тренінг із засвоєння основних понять про структуру комунального господарства.

Призначено для студентів вузів.

УДК 352/354(076)

© Іртищева І. О., Фатєєв М. В.,
Тубальцева Н. П., 2021

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2021

ЗМІСТ

1. Мета і завдання дисципліни	4
2. Тематичний план дисципліни «Державне та регіональне управління»	6
3. Анотація тем дисципліни «Державне та регіональне управління»	7
4. Плани семінарських занять з посиланням на літературу	13
5. Тематика контрольних робіт	16
6. Модульний контроль у формі тестування	18
7. Питання для модульного та підсумкового контролю	23
8. Список рекомендованої літератури	25

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Державне та регіональне управління» є складовою частиною циклу професійної підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що належить до обов'язкових дисциплін з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент організацій і адміністрування» і є необхідною для чіткої організації навчального процесу студентів денної та заочної форм навчання.

Курс передбачає поглиблене вивчення студентами основ управління на національному та регіональному рівнях; набуття умінь і формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади, з теорією державного управління, функціями різних гілок влади в процесі державного управління, з конституційними основами функціонування центральних органів виконавчої влади, цілями та принципами державної регіональної політики; повноваженнями місцевих державних адміністрацій; роллю органів місцевого самоврядування в системі державного та регіонального управління.

Стратегічне завдання навчальної дисципліни – формування у студента сучасного економічного мислення. Також завданням дисципліни є розкриття:

- сутності, мети і завдань державного та регіонального управління;
- теоретичних основ формування та реалізації державної політики;
- особливостей державної політики у різних сферах суспільного розвитку, ролі різних гілок влади у державному та регіональному управлінні;
- особливостей менеджменту органу державної влади;

- взаємодії органів публічної влади центральних та регіональних органів управління;

- світового досвіду державного та регіонального управління.

Предметом навчальної дисципліни є форми і методи впливу на виробничу, соціальну та духовну сфери життєдіяльності людей, пов'язаних між собою спільними політичною та економічною системами.

Вивчення дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

- знати теоретико-методологічні засади формування загальної державної та регіональної політики, а також закономірності управління на державному та регіональному рівнях;

- мати уявлення про методичні й організаційні основи управління розвитком соціально-економічних систем, про вітчизняну систему та структуру і компетенції органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

- орієнтуватися в концептуальних засадах реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, в напрямках удосконалення управління національним і регіональним розвитком;

- вміти застосовувати різноманітні форми державного та регіонального управління;

- обґрунтовувати вибір організаційної форми управління бізнес-структурами;

- розробляти цільову програму розвитку соціально-економічних систем різного рівня;

- використовувати сучасні інформаційні технології та прикладні програми для розв'язання різноманітних задач управління бізнесом.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

№	Найменування теми	Лекції	Семінар. заняття	Сам. робота	Усього
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління					
1.	Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Державна влада та державне управління	2	2	7	11
2.	Тема 2. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль різних гілок влади у процесі державного управління	2	2	8	12
3.	Тема 3. Державне управління на регіональному рівні	2	2	7	11
4.	Тема 4. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування	2	2	7	11
Змістовий модуль 2. Інструменти державного та регіонального управління					
5.	Тема 5. Центральні органи державного управління	2	2	8	12
6.	Тема 6. Регіональні органи державного управління	2	2	8	12
7.	Тема 7. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні	1	1	7	9
8.	Тема 8. Державна служба в Україні. Державний контроль у сфері виконавчої влади	2	2	8	12
Всього		15	15	60	90

3. АНОТАЦІЯ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ «ДЕРЖАВНЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ»

Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Державна влада та державне управління.

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Ознаки державного управління. Функції державного управління. Державне управління як системне суспільне явище. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління, предмет вивчення.

Фундаментальні процеси управління: планування, органи управління, їх зв'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Основні теорії державного управління: економічна теорія держави, теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат), теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі), теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування).

Держава як керуюча система. Унітарна та федеративна організація державного управління. Державна влада як складова державно-владного механізму. Функції держави та державне управління. Державне управління як система, що розвивається. Принципи державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально-психологічні та неформальні

методи впливу. Сутнісні характеристики (рисни) організаційної структури державного управління. Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у розвинутих країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії.

Тема 2. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль різних гілок влади у процесі державного управління.

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові державної політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління у соціально-культурній сфері. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні.

Види органів виконавчої влади, їх класифікація. Уряд і державне управління. Міністерства, комітети, інші державні інституції в системі виконавчої влади. Судова влада у системі державного управління.

Поняття і роль судової влади в суспільстві. Судові органи і судові системи. Здійснення судової влади.

Тема 3. Державне управління на регіональному рівні.

Регіональне управління: сутність, цілі та функції. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика: поняття, сутність і принципи. Основні напрями регіонального управління: управління природноресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державного управління на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону.

Механізми реалізації регіональної економічної політики. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування й управління територій із спеціальним статусом.

Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.

Тема 4. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування.

Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика, управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

Тема 5. Центральні органи державного управління.

Центральні органи виконавчої влади у системі державного управління. Історія формування і функціонування. Організаційна структура та завдання центральних органів виконавчої влади, їх права, компетенція, функції.

Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Історичний аспект формування уряду України. Структура та порядок формування Кабінету Міністрів України. Функціональні повноваження членів Кабінету Міністрів України. Секретаріат Кабінету Міністрів України, порядок формування, повноваження. Відповідальність Кабінету Міністрів України. Акти Кабінету Міністрів України.

Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенції, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Тема 6. Регіональні органи державного управління.

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенції місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок

формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків.

Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Тема 7. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні.

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в місті Києві.

Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування Інституту місцевого самоврядування в Україні.

Тема 8. Державна служба в Україні. Державний контроль у сфері виконавчої влади.

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців. Проходження державної служби та управління державною службою. Атестація державних

службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика.

Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

4. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З ПОСИЛАННЯМ НА ЛІТЕРАТУРУ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління.

Семінарське заняття № 1

Тема 1. Основи теорії державного управління. Предмет і завдання навчальної дисципліни. Державна влада та державне управління.

1.1 Основи державного управління.

1.2 Поняття, система та завдання державного і регіонального управління.

1.3 Об'єкт і предмет державного управління.

1.4 Теорії державного управління.

Список рекомендованої літератури: [1], с. 6–13, с. 25–53; [2], с. 5–25.

Семінарське заняття № 2

Тема 2. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку. Роль різних гілок влади у процесі державного управління.

2.1 Роль держави в розвитку підприємництва.

2.2 Законодавча влада та її функції.

2.3 Виконавча влада та її роль у державному управлінні.

Список рекомендованої літератури: [1], с. 54–69; [2], с. 26–44; [3], с. 20–33.

Семінарське заняття № 3

Тема 3. Державне управління на регіональному рівні.

3.1 Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка.

3.2 Основні напрями регіонального управління.

3.3 Механізм реалізації державної регіональної політики.

3.4 Розвиток системи регіонального управління.

Список рекомендованої літератури: [1], с. 91–110; [2], с. 45–56; [3], с. 36–41.

Семінарське заняття № 4

Тема 4. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування.

4.1 Конституційна модель розподілу влади в Україні.

4.2 Верховна влада як головний законодавчий орган.

4.3 Інститут Президента та державне управління.

Список рекомендованої літератури: [2], с. 58–67; [3], с. 44–46.

Змістовий модуль 2. Інструменти державного та регіонального управління

Семінарське заняття № 5

Тема 5. Центральні органи державного управління.

5.1 Центральні органи виконавчої влади в Україні у системі державного управління.

5.2 Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади.

5.3 Міністерства України та їх повноваження.

Список рекомендованої літератури: [2], с. 68–74; [3], с. 52–57.

Семінарське заняття № 6

Тема 6. Регіональні органи державного управління.

6.1 Місцеві державні адміністрації: функції та компетенція.

6.2 Територіальні органи центральних органів виконавчої влади у державному управлінні.

6.3 Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Список рекомендованої літератури: [1], с. 111–117; [2], с. 75–79; [3], с. 60–65.

Семінарське заняття № 7

Тема 7. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні.

7.1 Поняття, ознаки, концепції місцевого самоврядування.

7.2 Конституційно-правові засади та особливості місцевого самоврядування в Україні.

7.3 Теорія організації місцевої влади.

Список рекомендованої літератури: [1], с. 121–133; [2], с. 80–89; [3], с. 68–73.

Семінарське заняття № 8

Тема 8. Державна служба в Україні. Державний контроль у сфері виконавчої влади.

8.1 Державна служба: поняття, риси, функції, принципи.

8.2 Правовий статус державних службовців.

8.3 Види контролю. Державний контроль у сфері виконавчої влади.

Список рекомендованої літератури: [2], с. 103–118; [3], с. 84–97.

5. ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Теорія систем і управління.
2. Мистецтво управління.
3. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.
4. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості.
5. Історичний досвід державного управління в Україні.
6. Історія формування центральних органів виконавчої влади і функціонування.
7. Історичний аспект формування уряду України.
8. Сутність лідерства в державному управлінні.
9. Забезпечення законності в державному управлінні.
10. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні.
11. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.
12. Реформування системи державного управління відповідно до стандартів публічного адміністрування, прийнятих в Європейському Союзі та країнах розвиненої демократії.
13. Використання світового досвіду державного управління розвинених країн в Україні.
14. Особливості державної служби в Україні.
15. Етика державного службовця.
16. Генерування управлінських рішень (мозковий штурм, анкетування, метод Делфі та інші).
17. Історичний аспект становлення місцевого самоврядування в Україні.
18. Громадянин та громадянство у глобалізаційних процесах.
19. Порівняння функцій і структури вищого виконавчого органу України та інших країн.

20. Особливості місцевого самоврядування у розвинених країнах.

21. Першочергові завдання державного регулювання освіти, науки і культури.

22. Особливості, переваги і недоліки федеративної та унітарної організації державного управління.

23. Роль державного управління у підвищенні конкурентоспроможності країни.

24. Інфляційний процес в Україні та антиінфляційна політика держави.

25. Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні.

26. Проблеми економічного розвитку окремих регіонів країни та формування ефективної регіональної політики держави.

27. Розвиток ринку праці та державне регулювання зайнятості населення.

28. Рівень життя населення та державна політика соціального забезпечення.

29. Сутність і види суспільного контролю за владою.

30. Розподіл влади в Україні.

6. МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ У ФОРМІ ТЕСТУВАННЯ

1. Меркантилісти вважали, що держава тим багатша, чим більше різниця між експортом та імпортом товарів:

а. Так б. Ні

2. Політичні партії відносяться до суб'єктів соціальної політики:

а. Так б. Ні

3. Мінімальний споживчий бюджет (прожитковий мінімум) розраховується по окремих адміністративно-територіальних одиницях:

а. Так б. Ні

4. Фізіологічний мінімум більше соціального мінімуму:

а. Так б. Ні

5. Чи застосовується для оцінки ступеня диференціації доходів населення такий показник, як гранична схильність до споживання:

а. Так б. Ні

6. До суб'єктів регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні відноситься Міжнародний валютний фонд:

а. Так б. Ні

7. Державні соціальні гарантії обчислюються на базі державних соціальних стандартів:

а. Так б. Ні

8. Амортизаційний фонд належить до фінансових джерел інвестиційної діяльності:

а. Так б. Ні

9. Політика протекціонізму вперше була запропонована Д. Ж. Кейнсом:

а. Так б. Ні

10. Прожитковий мінімум обчислюється на базі мінімальної заробітної плати:

а. Так б. Ні

11. Основні параметри бюджету:

- а) співвідношення доходів і витрат бюджету;
- б) ступінь монетизації валового продукту;
- в) динаміка зайнятості населення.

12. Якщо Національний банк продає велику кількість цінних паперів на відкритому ринку, то переслідується мета:

- а) зробити кредит більш доступним;
- б) збільшити обсяг інвестицій;
- в) зменшити загальну масу грошей в обігу.

13. До основних функцій Державної служби зайнятості можна віднести:

- а) складання балансу ринку праці;
- б) надання грошової допомоги безробітним;
- в) сприяння пошуку нової роботи.

14. Доходи місцевих бюджетів поділяються на:

- а) заплановані;
- б) незаплановані;
- в) доходи, що враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів;
- г) доходи, що не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів.

15. До об'єктів державного регулювання не належать:

- а) екологія;
- б) умови конкуренції;
- в) державні службовці;
- г) соціальне забезпечення.

16. Якщо прогнозується зниження ціни на імпортний товар, то найбільш доцільним буде:

- а) застосувати щодо нього адвалерну ставку митного тарифу;

б) застосувати щодо нього специфічну ставку митного тарифу;

в) застосувати щодо нього нульову тарифну ставку;

г) заборонити імпорт цього товару.

17. Інструментами державного управління економікою є:

а) державні замовлення на виробництво продукції;

б) операції з державними цінними паперами;

в) облікова ставка НБУ;

г) усі разом.

18. Яку концепцію представляє таке твердження: «Держава повинна стимулювати інвестиції, здійснювати соціальні програми, не боятися бюджетного дефіциту, не боятися інфляції»:

а) кейнсіанство;

б) монетаризм;

в) інституціоналізм.

19. Якому напрямку економічної думки належить теза про необхідність забезпечення гарантованого доходу кожному члену суспільства незалежно від трудового внеску:

а) кейнсіанська концепція;

б) монетаристська концепція;

в) інституціональний напрям;

г) марксизм.

20. Урядова політика в галузі витрат і оподаткування називається:

а) монетарною політикою;

б) фіскальною політикою;

в) політикою розподілу доходів.

21. Якщо держава підвищує ставку прибуткового податку вище 50 %, то:

а) збільшуються надходження в бюджет;

б) зменшуються надходження в бюджет;

в) бюджет не реагує на ці зміни.

22. Якщо курс національної валюти знизиться, то це позначиться на експортній діяльності:

- а) позитивно;
- б) негативно;
- в) не позначиться.

23. До об'єктів соціальної політики держави відносять:

- а) профспілки;
- б) соціальну інфраструктуру;
- в) міністерство охорони здоров'я.

24. Функції міністерства праці та соціальної політики складаються з таких:

- а) надання грошової допомоги безробітним;
- б) розробка державних програм зайнятості;
- в) розробка зведеного балансу трудових ресурсів.

25. Якщо Національний банк продає велику кількість цінних паперів на відкритому ринку, то переслідується мета:

- а) зробити кредит більш доступним;
- б) збільшити обсяг інвестицій;
- в) зменшити загальну масу грошей в обігу.

26. Дефіцит держбюджету може покриватися за рахунок:

- а) додаткових податкових надходжень;
- б) емісії грошей;
- в) продажу державних цінних паперів.

27. Другий етап розвитку науки державного управління характеризується:

- а) широким використанням системного і ситуаційного підходу;
- б) вивченням поведінки індивідів як виборців;
- в) суттєвим поширенням дисципліни «Державне управління» у ВУЗах Європи та США;
- г) збагаченням науки державного управління методами та інструментами менеджменту (науки управління).

28. Державне втручання в економіку країни спричинене необхідністю:

- а) розвивати науково-технічний прогрес;
- б) сприяти досягненню рівноважного рівня цін;
- в) зміцнювати національну оборону країни;
- г) впливати на зміну відсоткової ставки комерційних банків.

29. Основні функції державного бюджету:

- а) стимулювання економічного зростання;
- б) виплати по державному боргу;
- в) визначення розмірів дефіциту і державного боргу.

30. Зведений баланс трудових ресурсів складає:

- а) міністерство праці та соціальної політики;
- б) міністерство економіки;
- в) державна служба зайнятості.

31. Політична функція державного управління полягає у:

- а) забезпеченні прав і свобод кожного громадянина;
- б) створенні організаційно-правових умов для ефективної економічної діяльності суспільства;
- в) забезпеченні цілісності суспільства, формою якого воно є.

7. ПИТАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Соціальна природа державного управління.
2. Державне управління, процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст.
3. Механізм державного управління, його основні елементи.
4. Функції державного управління, їх система та класифікація.
5. Поняття, основні ознаки та види органів державної влади.
6. Теорії державного управління.
7. Суб'єкти, об'єкти та рівні державного управління.
8. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи державного управління.
9. Економічні методи та їх інструменти.
10. Правові методи державного управління.
11. Соціально-психологічні та неформальні методи впливу.
12. Організаційна структура державного управління.
13. Місцеве самоврядування та його роль у державному управлінні.
14. Конституційні основи державної влади в Україні.
15. Державне управління інтеграцією країни у міжнародний торговий простір.
16. Державне управління ринком праці.
17. Державне управління соціальною сферою.
18. Роль законодавчої гілки влади.
19. Роль виконавчої гілки влади.
20. Роль судової гілки влади.
21. Поняття та основні принципи регіонального управління.
22. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.

- 23. Механізми реалізації регіональної політики держави.
- 24. Органи центральної та місцевої виконавчої влади.
- 25. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій.
- 26. Державна політика у сфері місцевого самоврядування в Україні.
- 27. Орган державної влади як об'єкт організації.
- 28. Методи прийняття рішень у державному управлінні.
- 29. Риси, функції, види державної служби в Україні.
- 30. Державна кадрова політика.
- 31. Бюрократія у державному управлінні.
- 32. Чинники та критерії ефективності державного управління.
- 33. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян.
- 34. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.

8. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. – 2-ге вид., допов. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.

2. Чернов, С. І. Текст лекцій з дисципліни «Державне та регіональне управління» / С. І. Чернов, М. М. Новіков, С. О. Гайдученко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 140 с.

3. Архієреєв, С. А. Державне та регіональне управління : навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент» / С. А. Архієреєв, Н. Н. Губанов, О. В. Кузьменко, А. С. Митрофанова; за ред. проф. С. І. Архієреєва. – Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 128 с.

Допоміжна література

1. Бакуменко, В. Д. Теоретичні засади державного управління / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова; за ред. Л. М. Усаченко. – К. : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 174 с.

2. Бакуменко, В. Д. Державно-управлінські рішення : навч. посібник / В. Д. Бакуменко. – К. : ВПЦ АМУ, 2011. – 444 с.

3. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання-Прес, 2003. – 343 с.

4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. – К. : Факт, 2003. – 384 с.

5. Державне управління та державна служба : словник-довідник / О. Ю. Оболенський. – К. : КНЕУ, 2005. – 208 с.

6. Державне управління: основи теорії, історія та практика : навчальний посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи; за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2009. – 394 с.

7. Крупка, Ю. М. Аграрне право України : навч. посіб. / за наук. ред. Н. Р. Малишевої. – К. : Університет «Україна», 2006. – 160 с. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/2529/12/>

8. Кунєв, Ю. Д. Управління в митній службі : підручник / за заг. ред. Ю. Д. Кунєва. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 408 с.

9. Круш, П. В. Регіональне управління : навч. посіб. / П. В. Круш, О. О. Кожем'яченко. – К. : ЦУЛ, 2007. – 248 с.

10. Лазор, О. Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посіб. / О. Д. Лазор. – К. : ЦУЛ, 2003. – 432 с.

11. Мельник, А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.

12. Новікова, М. М. Регіональний менеджмент : конспект лекцій / М. М. Новікова. – Харків : ХНАМГ, 2007. – 94 с.

13. Ординський, В. Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посіб. / В. Л. Ординський, З. Р. Кисіль, М. В. Ковалів. – К. : ЦУЛ, 2008. – 296 с.

14. Регіональна економіка : підручник / за ред. Є. П. Качана. – Тернопіль : ТНЕУ, 2008. – 800 с. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/glavny/83681-66-mehanzm-realzats-regonalno-ekonom...politiki.html>

15. Якубовський, О. П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії : монографія / О. П. Якубовський, Т. А. Бутирська. – О. : ОРІД НАДУ, 2004. – 196 с.

16. Євтушенко, О. Державне управління (основи теорії державного управління) : навч. посібник : у 3 ч. / О. Євтушен-

ко, В. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 268 с.

17. Enright M.J. The Roles of Regional Management Centers / MIR: Management International Review, 2015, Vol. 45, pp. 83–102.

18. Pronyaeva L.I., Fedotenkova O.A. Management of small business development in the region / National Interests: Priorities and Security, 2020, Vol. 16 (3), pp. 496–518.

Інформаційні інтернет-ресурси

1. Бібліотека імені В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua
2. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua
3. Сервер Верховної Ради України: www.rada.gov.ua
4. Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
5. Ліга Бізнес Інформ.: www.liga.net
6. Податки і бухгалтерський облік: www.basa.tav.kharkov.ua

Періодичні видання

1. Державне управління: теорія і практика.
2. Державне управління: удосконалення і розвиток.
3. Економіка та держава.
4. Право України.
5. Регіональна економіка.

Навчальне видання

ІРТИЩЕВА Інна Олександрівна
ФАТЄЄВ Микола Володимирович
ТУБАЛЬЦЕВА Наталя Пилипівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
з вивчення дисципліни
«Державне та регіональне управління»
для спеціальності 073 «Менеджмент»

Комп'ютерне складання та верстання *В. В. Москаленко*
Коректор *О. Є. Вакула*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,6. Тираж 100 прим. Вид. № 21. Зам. № 0707-58.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.